

Els estudiants de la Universitat de Johns Hopkins, una de les més prestigioses dels EUA, escoltaran amb més atenció les lliçons sobre finances i economia internacional de Gordon Bodnar (1964, Austin, Texas). Doctorat en economia a Princeton, fa setze anys que aquest expert es dedica a la docència, sis dels quals els ha passats a Johns Hopkins.

“Una rebaixa d'impostos generalitzada no resol una crisi econòmica”

Considereu que l'economia dels EUA va cap a una recessió?

—La probabilitat que el país caigui en una recessió creix cada dia una mica més, i ara mateix ja hem superat la barrera del 50%. Hi ha molta gent que fa pronòstics alarmistes perquè volen atreure l'atenció dels mitjans, però saben que la recessió de l'economia nord-americana no es pot considerar segura.

—**Sigui com sigui, quins efectes pot tenir i quant de temps duraria?**

—Durarà un temps relativament llarg, però no tant com diuen els més pessimistes. La raó és que el mercat immobiliari, un dels responsables de la crisi actual, no es recuperarà de seguida. Caient els preus de l'habitatge, el consum privat trigarà a reactivar-se. Ara bé, no crec que sigui una recessió profunda, perquè de gent que s'hagi agafat els dits amb les hipoteques d'alt risc n'hi ha relativament poca. Si la recessió no és profunda, potser tampoc no serà gaire dolenta, perquè durant els últims anys molts economistes han subratllat que els nord-americans havien d'estalviar més i no consumir tant. Potser la recessió farà que canviïn alguns comportaments erronis que ens han portat a aquesta situació.

—**Qui és el principal responsable de la crisi financera que ha desencadenat aquesta situació?**

—La culpa és repartida entre tots els agents de la cadena. Quan hi ha grans

desastres com aquest, n'hi ha molts responsables. Els bancs i les agències hipotecàries van concedir hipoteques sense tenir prou garanties que els clients podrien pagar-les. Però igualment, portades per l'avarícia, moltes agències d'inversió van comprar participacions en aquest mercat sense haver-lo explorat atentament. Per una altra banda, les agències que es dediquen a avaluar els riscos dels actius de la borsa tampoc no van fer gaire bona feina. I, finalment, a l'extrem de la cadena trobem alguns consumidors irresponsables que havien d'haver analitzat més bé el producte financer que compraven.

—**La Reserva Federal ha fet bé d'abaixar els tipus d'interès de manera brusca?**

—Tinc la sensació que la Reserva Federal ha actuat perquè és l'única entitat que pot fer-hi alguna cosa. Rep una pressió molt forta, però jo estic més d'acord amb la decisió del Banc Central del Regne Unit, que ha declarat que no creu que una retallada de tipus d'interès serveixi de res, tret d'aturar la caiguda de Wall Street. No crec que el fet que el diner sigui més barat porti els consumidors realment a augmentar el consum en un moment d'incertesa, ni tampoc crec que les empreses —per exemple, les constructores— vulguin endeutar-se per invertir més.

—**El president Bush i el Congrés han pactat un conjunt de mesures**

per a estimular l'economia. Servirà de res?

—A parer meu, la decisió respon totalment a uns interessos polítics més que no pas a una avaluació econòmica rigorosa. Enguany hi ha eleccions i és important de fer veure que et preocupa l'economia i que estàs disposat a fer-hi alguna cosa. Al final, tard o d'hora, haurem de pagar aquests fons que ara s'injectaran a l'economia. De vegades a la vida, hom ha de fer dieta encara que no li agradi. És dolorós, però s'ha de fer per recuperar l'equilibri. El govern nord-americà només s'hauria de preocupar d'evitar que hi hagi gent que perdi la casa i hagi de viure al carrer o que caigui en la pobresa.

—**Pur electoralisme, doncs?**

—L'única mesura que podria ser útil és el pla per a construir noves infraestructures o reparar les existents, perquè, deixant de banda que en alguns casos és una necessitat, pot crear milers de llocs de treball si ajuda així els sectors més febles i els que poden rebre d'una forma més crua l'aturada del creixement econòmic. Dissortadament, aquesta és la mesura que no s'ha aprovat. Cal tenir en compte que un dels sectors que patiran més en aquesta recessió serà el dels treballadors de la construcció. Una rebaixa d'impostos generalitzada no és pas bona idea, perquè molta gent benestant farà servir els nous recursos per engreixar el compte d'estalvis o, si compra, una part d'allò que gastarà anirà a parar a les butxaques de les empreses estrangeres que exporten als EUA.

—**El president Bush sosté que una rebaixa de les taxes que suporten les empreses en millorarà la productivitat.**

—Bé, però això és un altra qüestió. Si creiem que l'impost de societats aquí és massa alt i que això ens fa perdre competitivitat en un entorn global, l'hauríem de rebaixar, però independentment de si

hi ha recessió o no. De fet, només un 10% dels ingressos del govern provenen dels impostos que paguen les empreses. Ara bé, no hi ha cap garantia que en un món tan globalitzat una rebaixa d'impostos a les empreses nord-americanes en faci augmentar directament la inversió aquí. Tampoc no hi ha garanties que a curt termini serveixi per a frenar la caiguda de l'economia en una recessió. Si les empreses veuen que les inversions rendeixen més a fora —per exemple, als mercats emergents—, les faran allà, i la mesura no beneficiarà gens l'economia nord-americana.

—Aquests darrers anys, hi ha analistes que han sostingut que el creixement global ja no depèn tant dels EUA, perquè el percentatge del seu PIB respecte al del conjunt del món és menor. Quin efecte hi tindrà, a la resta del món, la crisi dels EUA?

—És cert que el PIB dels EUA no té tant pes, però no hem de perdre de vista que el creixement de les economies emergents que ha motivat aquest fenomen ha estat dirigit per l'augment de les seves exportacions. I el mercat més gran d'aquests països són els EUA. Per tant, se'n ressentiran, d'una crisi econòmica als EUA. Per a les empreses europees, la frenada de l'economia aquí pot ser preocupant perquè els països emergents que no puguin col·locar una part del les seves exportacions als EUA provaran d'inundar Europa amb els seus productes rebentant preus. La solució podria ser que els països emergents, sobretot els asiàtics, consumissin més. El fet més curiós d'aquesta situació és que els analistes de mig món s'han passat aquests darrers anys criticant els nord-americans perquè no estalviaven i consumien per damunt de les seves possibilitats. Però ara, quan deixen de fer-ho, es crea un nou problema. La meua gran por és que, afectats per les turbulències als mercats financers, els consumidors de molts països redueixin les despeses, hi hagi massa excedents de productes manufacturats i es produeixi una deflació.

—No obstant això, sembla que ara per ara el perill és la inflació.

—Relativament, perquè la inflació és deguda al creixement dels preus de l'energia i dels aliments, però no dels productes manufacturats, que són els que hi ha en risc de recessió.

"Els analistes de mig món s'han passat aquests darrers anys criticant els nord-americans perquè consumien massa, però ara que deixen de fer-ho es crea un nou problema"

—The places where others are not going—and that's

RICARD GONZÁLEZ

“La frenada de l'economia als EUA pot ser preocupant per a Europa, perquè els països emergents provaran de col·locar-hi els seus productes i rebentar preus”

—Quines perspectives es poden esperar per al dòlar?

—Es possible que continuï caient, però jo crec que el mercat de divises funciona més bé que no es pensen molts. Pot ser que el dòlar estigui un pèl sobreestimat i que caigui una mica més en comparació amb l'euro, però no crec que els europeus el deixin caure gaire més avall d'on és ara. En canvi, sí que pot caure respecte a les monedes asiàtiques.

Ricard González
Washington